

Izložba "T", koja je otvorena u Salonu Muzeja savremene umetnosti i u Kući cveća, fokusirana je na dela na kojima su holandski umetnici Rosela Biskoti i Kevin van Brak radili tokom poslednjih deset godina. Tako premijerno može da se vidi replika Titovog radnog stola i zvezda petokraka skinuta sa Skupštine grada, pretočena u umetnički kontekst.

NIJANSE SIVE

Interesantan projekat Kevina van Braka na kome radi već nekoliko godina "Istorija sastavljena od nekoliko nijansi sive" sadrži kancelarijske stolove najznačajnijih lidera koji su oblikovali istoriju, posebno za vreme Drugog svetskog rata i kasnije. Uradio je replike stolova Hitlera, Staljina, Franka, Niksona, Cedunga, a 2014. kada je bio u Beogradu takođe sa Roselom Biskoti povodom izložbe "Nevidljivo nasilje", došao je i do Titovog radnog stola.

On je analizirao na koji način je svaki taj sto prezentovao moć njegovog vladara. Svi stolovi su obloženi sivom kako bi neutralnom bojom svi imali ujednačenu poziciju, a druga metafora je priča o Hitleru i njegovom stolu na kome se nalazio čuveni globus. Na tom globusu su sve zemlje koje je plani-

rao da osvoji bile obojene sivom bojom i na svima je pisalo "Nemačka".

PRIČE

Ovi stolovi svedoče i koliko se sudbina čovečanstva menjala zbog dokumenata koji su potpisani na njima.

- Svaki sto krije neku svoju priču o načinu na koji su ti lideri menjali svetsku istoriju. Recimo, za Frankov sto je interesantno da je imao jedno malo dugme sa njegove strane stola i kada je hteo da eliminiše nepoželjnog gosta na sastanku, pritisnuo bi to dugme, a njegov adutant bi ušao i rekao da ima hitan sastanak, te da ovaj odmah mora da se završi - kaže Zoran Erić, kustos izložbe.

U Beogradu replika Titovog radnog stola može da se pogleda u Kući cveća.

- Titov sto sam pravio u Indoneziji oko desetak dana, zatim sam ga u delovima prebacio u moj atelje u Holandiji, gde sam ga sastavio i presvukao sivom bojom - priča Kevin van Brak.

ZAHTEVNI MUSOLINI

On dodaje da mu je najkomplikovaniji sto bio Musolinijev jer ima mnogo ornamenata i samo dve noge, a dimenzije su mu ogromne. Međutim ono što je za njega bio najveći problem jeste dobijanje dozvola da bi uopšte došao do tih stolova.

- Za Musolinijev sto mi je trebalo punih godinu dana i nebrojeno mnogo zahteva koje sam slao na razne adrese, ali sam ostajao bez potvrdnog odgovora. Onda me je pozvao drugar koji radi u muzeju u Rimu, gde je sto bio izložen i pozvao me da ga slikam i premerim - navodi holandski umetnik.

ZVEZDA SA SKUPŠTINE

Za Frankov sto je kaže takođe pisao brojna pisma, dopise, molbe, a kako ništa nije vredelo,

odlučio je da kao turista ude u Frankovu palatu i vidi sto.

- Međutim, u pa-

Kevin van Brak kaže da je najteže bilo napraviti repliku Musolinijevog stola, kao i da se uopšte pride Frankovom radnom stolu

latu možete ući samo u organizovanu grupu sa vodičem i obilazak traje 45 minuta. Ide se iz jedne prostorije u drugu u pratnji obezbeđenja i zabranjeno je izdvajati se iz grupe ili fotografisati, tako da mi je taj plan propao. Pokušao sam ponovo. Bio sam uporan i uspeo sam da se dogovorim da me puste pet minuta nasamo sa stolom, što je bilo dovoljno da ga fotografisem i uzmem mere pre nego što je obezbeđenje reagovalo. Kada sam išao da nađem Hitlerov sto koji je ogroman i nalazi se u muzeju zaštićen staklom, izgledao sam kao nekakav ludak koji obilazi oko njega - priseća se Kevin.

Još jedan njegov novi rad vezan za Beograd jeste veliki bakarni štap koji predstavlja zvezdu petokraku koja je 1997. godine skinuta sa Skupštine grada i tada je Zoran Đinđić lično doneo i poklonio tu zvezdu Muzeju istorije Jugoslavije.

- Mi smo tu zvezdu premerili i po tom modelu smo napravili apstraktnu bronzanu šipku koja ima identičnu težinu kao zvezda i referise na to pretakanje ideologije, brisanje istorije - objašnjava umetnik. ■

Redom, replike stolova Adolfa Hitlera, Mao Cedunga, Ričarda Niksona i Josifa Staljina. Izložba traje do 23. januara 2017. godine, kada se seli u Ljubljano

KNJIGE U KAVEZU

Projekat "Posle četiri rotacije A, B će napraviti jednu revoluciju" je takođe vezan za lokalni kontekst postsocijalističkih zemalja, i to je zajednički rad Rosele i Kevina iz Viljnusa u Litvaniji, a jedan deo tog projekta nazvan "Biblioteka" je takođe izložen kod nas.

- Oni su u Litvaniji našli na hiljade odbačenih knjiga sovjetske literature. Kada se raspao SSSR, neke nove države su počele da brišu taj deo istorije: sovjetsku literaturu, filozofiju, estetiku i te knjige su izbačene iz biblioteka. Njih dvoje su sakupili oko 600 knjiga i napravili su metalnu konstrukciju kao zatvorsku ćeliju sa jednom gvozdenom klupom i u njoj su postavljene sve te knjige. To je, naravno, zatvor misli, ideja i ideologije u kome još jedino može da se iščita ta literatura - objašnjava kustos